

گزارش حاضر، به تحلیل نتایج پرسشنامه پایان نامه ارشد با استفاده از تکنیک دلفی (Delphi Technique) می پردازد. این روش ابزاری قدرتمند و نظام مند برای جمع آوری و یکپارچه سازی نظرات گروهی از متخصصان است. هدف اصلی این فرآیند رسیدن به اجماع نظر درباره موضوعی خاص، در اینجا شاخص های طراحی شهری محله پایدار است. دلفی به ما این امکان را می دهد که با پالایش تدریجی نظرات، به یک نتیجه واحد و قابل اعتماد دست یابیم و از آن برای تصمیم گیری های آتی استفاده کنیم.

روش شناسی پژوهش و تحلیل

در این مطالعه داده های مورد نیاز از طریق یک پرسشنامه که شامل ۲۵ شاخص در حوزه طراحی شهری بود جمع آوری شده است. پاسخ دهندگان شامل پنج گروه کارشناسی از جمله نهادهای دولتی، مالکین زمین، شهرداری، شرکت های مشاور و گروه های مردمی بودند. کارشناسان هر شاخص را بر اساس میزان اهمیت، از ۱ (بیشترین اهمیت) تا ۵ (کمترین اهمیت) امتیازدهی کردند.

فرآیند تحلیل در نرم افزار اکسل و با استفاده از سه شاخص اصلی انجام شد:

- ❖ میانگین وزنی: این شاخص برای تعیین وزن و میزان اهمیت هر شاخص از دیدگاه هر گروه محاسبه شد. هرچه میانگین وزنی یک شاخص کمتر باشد، نشان دهنده اهمیت بالاتر آن از دیدگاه پاسخ دهندگان است.
 - ❖ انحراف معیار: این شاخص پراکندگی نظرات در هر گروه را نشان می دهد. انحراف معیار کمتر به معنای همگونی و نزدیکی نظرات پاسخ دهندگان است.
 - ❖ ضریب تغییرات: این مهم ترین شاخص برای ارزیابی میزان اجماع است که از تقسیم انحراف معیار بر میانگین وزنی به دست می آید. ضریب تغییرات نزدیک به صفر نشان دهنده اجماع کامل و توافق بالای کارشناسان است.
- در مرحله نهایی، داده ها بر اساس میانگین وزنی به صورت صعودی مرتب سازی شدند تا رتبه بندی نهایی شاخص ها مشخص شود.

یافته ها و نتایج تحلیل

تحلیل دقیق داده ها شاخص ها را بر اساس وزن و تأثیر آن ها رتبه بندی کرده است. نتایج کلیدی به شرح زیر است

شاخص های با بالاترین وزن (مهم ترین شاخص ها): بر اساس میانگین وزنی، شاخص های زیر به عنوان مهم ترین عوامل در طراحی شهری پایدار شناخته شدند:

- ایجاد تناسب بصری: میانگین وزنی ۱,۷
- ایجاد کیفیت فضای سبز: میانگین وزنی ۱,۸۳
- ایجاد خوانایی: میانگین وزنی ۱,۸۶
- ایجاد سرزندگی و نشاط: میانگین وزنی ۱,۹
- ایجاد هویت بخشی: میانگین وزنی ۲,۰

شاخص‌های با پایین‌ترین وزن (کم‌اهمیت‌ترین شاخص‌ها): شاخص‌هایی که از دیدگاه گروه‌های کارشناسی کمترین اهمیت را داشتند:

- برنامه‌ریزی تراکم ساختمانی و جمعیتی: میانگین وزنی ۴,۷
- بهبود روابط محله: میانگین وزنی ۴,۴۶
- ایجاد تعادل انواع حرکت: میانگین وزنی ۴,۲۳
- برنامه‌ریزی دسترسی به مراکز خدمات شهری: میانگین وزنی ۴,۱۶
- توجه به اقتصاد محلی: میانگین وزنی ۴,۰۹

تأثیر گروه‌ها (میزان اجماع)

بررسی ضریب تغییرات نشان‌دهنده میزان اجماع در هر گروه بر روی هر شاخص است:

- گروه شرکت مشاور با ضریب تغییرات پایین ۱,۳۱ در شاخص «ایجاد کیفیت فضای سبز» بیشترین اجماع را نشان داد. این امر بیانگر توافق بالای متخصصان در این گروه بر اهمیت این شاخص است.
- در مجموع گروه‌های شرکت مشاور و شهرداری در شاخص‌های مهمی همچون «ایجاد تناسب بصری» و «ایجاد کیفیت فضای سبز» از اجماع بالایی برخوردار بوده‌اند.
- گروه گروه‌های مردمی در مورد شاخص‌های متعددی مانند «ایجاد الگو توزیع فضاها» و «ایجاد کاربری متنوع» با ضریب تغییرات بالا، نشان‌دهنده پراکندگی نظرات و عدم توافق کامل در این موارد است.

نتایج تحلیل دلفی به وضوح نشان می‌دهد که شاخص‌های «ایجاد تناسب بصری»، «ایجاد کیفیت فضای سبز»، و «ایجاد خوانایی» از دیدگاه گروه‌های کارشناسی بالاترین وزن و تأثیر را برای طراحی شهری محله پایدار دارند. وجود اجماع بالا در خصوص این شاخص‌ها، اعتبار نتایج را تقویت می‌کند.

این یافته‌ها می‌تواند به عنوان مبنایی علمی برای تصمیم‌گیری در خصوص طراحی شهری در پادگان کوهک مورد استفاده قرار گیرد تا پروژه‌ها با تمرکز بر مهم‌ترین اولویت‌ها و با در نظر گرفتن نظرات متخصصان و گروه‌های ذی‌نفع پیش برود.